

АДЫГЭ

1923-рэ илъэсым
гъэтхалэм
кыщегъэжыгъэу
кыдэклы

№ 151 (22840)

2023-рэ илъэс

ШЭМБЭТ

ШЫШЪХЪЭИУМ и 19

ОСЭ ГЪЭНЭФАГЪЭ ИЭП

6 +
тисайт

WWW.ADYGVOICE.RU

тихытыу нэклубгохэр

МАКЪ

Адыгэ Республикэм и Правительствэ игъэзет

ФЫШТ ЗЭФИЩАГЪЭХ

**«Адыгэ макъэм»
ихьакIэш
кызызIуихыгъ**

ЛъэкIэ гъэзетэу «Адыгэ макъэр» кызыздэкIырэр илъэси 100 зэрэхъугъэм фэгъэшъошагъэу редакцием игукъэкIыкIэ хьакIэш унэ кыщызызIуихыгъ. СурэтышIу Дыгъу Айтэч, IэнIасэу Боджэкъо Бэлэ, Къэралыгъо телерадиокомпаниеу «Адыгеим» илофышIэхэр хьакIэщым апэрэ хьакIэу къеблэгъагъэх.

Гъэзетым иапэрэ редакторыгъэу КIэрэщэ Тембот мыщ фэдэ Iофтхьабзэхэм язэхэщэн икIэ-шакIоу щытыгъ. Адыгэ литературэ ыкIи журналистикэ къежэ-гъакIэм илъэси 100-кIэ узэкIэ-Iэбжымэ ахэр лъапсэ фэху-гъагъэх. Джырэ уахътэм гъэзет-еджэхэм адытиIэ зэлхыныгъэ хэр нахь пытэнхэм, редакциер-цыф кIуапIэ хъуным, культурнэ, общественнэ Iофыгъохэм язэхэ-щэн нахь Iэрыфэгъуным хьакIэ-щыр афэлорышIэнэу тыщэгугъы. ЛъэкIэ тарихым, шэн-хабзэ-хэм, культурэм, этнографием якъэухъумэн тызэрэфэлорышIэ-щыр нэрылэгъоу хьакIэщыр дгъэкIэрэкIэн тимурат. ДжырэкIэ анахь шъхалэу ар къэзыгъэ-баирэр Дыгъу Айтэч хьакIэщым пае хэушъхьафыкIыгъэу ышIыгъэ сурэтыр ары. Адыгеим ичыналъэ исурэтэу дэгкыым щизэу ышIы-гъэм лъэкIыр анахь зэрыгуш-хорэ тамыгъэхэр тришIыхьагъэх: зэлъашIэрэ улэпэ ритоныр, исп унэхэр, Iэнэ лъэкIуищыр, ижы-рэ черкес хатэхэр, адыгэ мы-Iэрысэхэр ыкIи кыужIэрысэхэр, домбайхэр, адыгэ къуаер, тикъу-шъхьэхэр ыкIи псыкъечъэхыпIэ-хэр, лъэкIыым ибыракъ зылыгъ шыухэр. А зепстэум кытегуш-Iэзэ, сурэтыр зилэшIэгъэ Дыгъу Айтэч хигъэунэфыкIыгъ: «Мы сурэтым лъэкIыым кырыкIуа-гъэр къегъэлъагъо, анахь лъа-пIэу тикультурэ, тыхышъэ хэт тамыгъэхэр тиныбжыкIэхэм ашIэн фæе. «Адыгэ макъэм» ихьакIэш икызызIуихын мыщ фэдэ IофшIагъэмкIэ сызэрэхэлъа-гъэр сигуапэ. Кычылахъэхэрэр лъэкIыым итхыдэ, ищыIэныгъэ хэчагъэ хъушIых. Тиadyгэ гъэ-зет игукIэкIыкIэ сыхэлэжъа-гъэш, шъуашэу сэлпытэ».

«Адыгэ макъэм» иредак-тор шъхалэу Мэшлэкъо Саидэ (ИкIэух я 3-рэ нэклуб. ит).

А. Гусев.

Адыгэ Республикэм и Лы-шъхъэу Къумпыл Мурат кIэ-шакIоу зыфэхъугъэ ныбжыкIэ зэхыхъэу «Фышт-2023» зы-фиюрэм хэлэжъэхэрэр Адыге-им ичыпIэ анахь хьалэмэт-хэм ащыщ щызэлукIагъэх. Мыгъэ ащ нэбгырэ 400 зэ-фищагъ.

Шольпыритфымэ — Къэбэр-тэе-Бэлъкъарым, Къэрэщэе-Щэрджэсым, Краснодар кра-им, Адыгэ Республикэм ыкIи, мыгъэ апэрэу, Къалмыкым ащыпсэрэ ныбжыкIэхэу сена-ушыгъэ зыхэлхэр къушъхъэу Фышт зэфищагъэх. Ащ ыпэкIэ Мыекъуапэ изекIо чыпIэхэм афэгъэхыгъэ проектэу «Мые», драматургэу Евгений Шварц

епхыгъэ зекIо лъагъохэу Мые-къуапэ илэхэм ныбжыкIэхэр ащагъэгъозагъэх. Къэлэ паркым

итарихъ, Шъхъэгуашэ инэкпъэу агъэкIэжыгъэм нэлуасэ афа-шыгъэх. Зэхыхъэм кыхиубы-

тэрэ Iофтхьабзэ зэфэшъхьаф-хэм ахэр ахэлэжъэщтых — къу-шъхъэ тIуакIэмэ арыкIощтых, псы гъэхъунэмэ анэсыщтых, Адыгеим икъэралыгъо къулы-къухэм япашэхэм алулэщтых. Республикэм и Лышъхъэу Къум-пыл Мурат ныбжыкIэхэу Iофт-хьабзэм зэфищагъэхэм яуахъ-тэ гъэшIэгъонэу, шIуагъэ хэлъэу агъэкIонэу афилуагъ.

Нэлуасэ зэфэхъунхэмкIэ, ягукъэкIэхэмкIэ зэхъожьынхэм-кIэ, ясэнаушыгъэ къагъэлъэ-гъонымкIэ, щыIэныгъэм шы-пхырагъэкIы ашIоигъэ Iофтхьа-бзэхэмкIэ хэбзэ IофышIэхэм упчIэжъэгъу афэхъунхэмкIэ мыщ фэдэ зэхыхъэм мэхъанэшхо зэриIэр Лышъхъэм хигъэунэ-фыкIыгъ.

ШышъхъэИум и 22-м, пчыхъэм сыхъатыр 7-м, Мыекъуапэ игунчэу Лениным ыцIэ зыхырэм Адыгэ Республикэм итворческэ куп цIэрыIохэм ыкIи иар-тистхэм мэфэкI концерт кыщатышIт Урысые

Федерацием и Къэралыгъо быракъ и Мафэ фэгъэхьы-гъэу.

Адыгэ Республикэм щыпсэухэрэмрэ хьакIэхэмрэ мэ-фэкIым къетэгъэблагъэх.

Игъашлэ шлэныгъэм ритыгъ

Гуманитар ушэтынхэмклэ Адыгэ республикэ институтэу Клерэщэ Тембот ыцлэклэ шытым бзэшлэныгъэмклэ иотдел зехищэгъ шольыр, хымэ кэрал лыклогхэри зыхэт, шлэныгъэ-практическэ конференциеу шлэныгъэлэжьэу, филологии шлэныгъэхэмклэ докторэу, профессорэу Тхьаркьохь Юныс Аюбэ ыкьор кызыхуьгъэр ильэс 95-рэ зэрэхуьгъэм фэгъэхьыгъэу.

Конференцием кырагъэблэгъагъэх филологии шлэныгъэхэмклэ кандидатэу, гуманитар ушэтынхэмклэ Абхъаз институтэу Д. И. Гулиа ыцлэклэ шытым ипащэу А. Е. Ашуба, филологии шлэныгъэхэмклэ кандидатэу, профессорэу, кэбэртэе-щэрджэс ыкь и абазыныбзэхэмклэ Кэрэщэе-Щэрджэс университетым иотдел ипащэу Зауаль Ионовыр, филологии шлэныгъэхэмклэ докторэу, Абхъаз Кэралыгъо университетым ипрофессорэу, шлэныгъэхэмклэ Абхъазым и Академие ичлен-корреспондентэу, гуманитар-ушэтынхэмклэ Абхъаз институтым бзэшлэныгъэмклэ иотдел ипащэу Л. Р. Хагба, философии шлэныгъэхэмклэ докторэу (Берлин), профессорэу, шлэныгъэхэмклэ Дунэе Адыгэ Академием хэтэу Хэлиг Моника Зигрид, Краснодар краим шызэхашэгъэ Адыгэ Хасэм ныбжьыклогхэр зыхэт икьутамэ ипащэу, шлэныгъэхэмклэ Урысые Академием востоковедениемклэ иинститут илофшлэу Къурэмыкьоху Нурбий, Пшызэ кэралыгъо университетым тарихымклэ, социологиэмклэ ыкь и дунэе зэфыштыклогхэмклэ ифакультет истудентэу, шлэныгъэхэмклэ Адыгеим и Академие востоковедениемклэ иинститут илофшлэу Къурэмыкьоху Хьарет. Адыгэ кэралыгъо университетым илофшлэхэр, нэмыклогхэри.

Конференцием илофшлэн зыфэгъэхьыгъагъэр адыгэ лъэпкыбзэм илахьхэу лексикологием, лексикографием ыкь и стилистикэм язытет зыфэдэр ары.

Апэ гуманитар ушэтынхэмклэ Адыгэ республикэ институтым ипащэ игуадзэу, филологии шлэныгъэхэмклэ докторэу Биданэко Марзиет идоклад едэгуьгъэх. Ащ «Адыгэмэ язэдэгущылак» зыфилорэ илофшлагъэу Тхьаркьохь Юныс ытхыгъэр лахь-лахьхэу зэрэзэтеуыгъэр, ахэр зыфэгъэхьыгъэхэр, цыфхэр зэдэгущылакэ зыхуьклогхэ агъэфедэрэ гушылэхэр, зэфыштыклогхэр авторым нафэ кызыришыгъэхэр ипсалгэ кызычыгъэхьыгъэх.

Гуманитар ушэтынхэмклэ Адыгэ республикэ институтым бзэшлэныгъэмклэ иотдел ипащэу Анцокьоху Сурэт Юныс сатырэ клэклэу мэхъанэклэ ушгъагъэхэр

ыгъэфедэхэзэ усэхэр зэритхыштыгъэхэр кылотагъ. Ахэр адыгабзэм, цыфыгъэм, гъэсэныгъэм афэгъэхьыгъэх.

Къэгущылагъэхэм ащышхэми ягуапэу агу кьагъэклогхыгъ кызышхыгъэхэ мафэр кызысыклогхэ усэ сатырхэм арылгъэу гушылэ дахэхэмклэ ащ зыкызырафигъазэщыгъэр.

Бзэшлэныгъэлэжьым адыгэ лексикологием илофшлэу дишлагъэм чыплэ гъэнэфагъэ адыгабзэм зэрэщиубытырэр Сурэт шысэхэмклэ кыгъэлэгъуагъ. Синонимхэр, омонимхэр, антонимхэр, фразеологизмэхэр зэригъэфедэгъэхэр кыхыгъэщыгъэх. Джащ фэдэу лексикографием и стилистикэм адэлэжьагъ, ахэм афэгъэхьыгъэ илофшлагъэхэр кыгъэнагъэх.

Филологии шлэныгъэхэмклэ кандидатэу, гуманитар ушэтынхэмклэ Адыгэ республикэ институтым бзэмклэ илофшлэу шхьалэу Тыгъужь Гоцсымэ конференцием кьеклоглагъэхэм Тхьаркьохь Юныс игъэшлэ гъогу зыфэдэгъэр анэгъу кыклогхэуцожьыгъ. Адыгагъэр зышгъэлэплэрэ унагъом кызыклогхэм кышгъэжыгъагъэу клэлэгъэджэ училищым, нэужым институтым зэрэщеджагъэр, гъэзетэу «Социалистическэ Адыгеим» илоф зэрэщилагъэр, Мыекьопэ клэлэгъэджэ институтым студентхэр зэрэщыригъэджагъэхэр, етланэ Адыгэ научнэ-ушэтыплэ институтым лэшлэгъуныкьом ехурэ илоф зэрэщилагъэр кырилотыклогхэу.

Филологии шлэныгъэхэмклэ кандидатэу, доцентэу, Адыгэ кэралыгъо университетым адыгэ филологиемклэ икафедрэ ипащэу Хьамырзэкьоху Нуриет Тхьаркьохь Юныс итхылгъэу кыдэклогхэу, нэмыклогхэу ытхыгъэхэр зэрагъэфедэхэрэр, илофшлагъэхэм акъыл ахэпхынэу зэрэщытхэр, ытхыхэрэм ястыль ыкь и бзэр зымы зэрэхэмклогхэу кылотагъ, шысэхэмклэ кыгъэшхыпкэжыгъэх.

Филологии шлэныгъэхэмклэ кандидатэу, Дюзджэ университетым (Тыркуем) идоцентэу Долэ Рузанэ Тхьаркьохь Юныс кыдигъэклогхэу гушылалэхэм, ахэр зэрэгъэпсыгъэхэм кьатегущылагъ, адыгабзэр кызытэ-гъэнэгъэным пае хэхэс адыгэ-

хэр зышыпсэхэрэ чыплэхэм гушылалэхэр цагъэхъазырхэу кыдагъэклогхэмэ ишлуагъэ кызырэклогхэу, адыгабзэм хэт гушылэхэр гушылалэхэм кызырэклогхэу, ахэр ныбжьыклогхэм агъэфедэн зэралгъэклогхэу кылотагъ.

Конференцием илофшлэн видеозэпхыныгъэклогхэу кыхэлэжьагъ Германиям шыпсэхурэ бзылгъыгъэ гъэшлэгъонэу, филосо-

ференцием кыхэлэжьэхэрэм сэлэм фабэ кьарихыгъ. Шлэныгъэлэжьым игушылалэхэр зэригъэфедэхэрэр, яшлуагъэ кызырэклогхэу кыхыгъэщыгъ.

Къалэу Краснодар шызэхашэгъэ Адыгэ Хасэм илыклогхэу Къурэмыкьоху Хьариетрэ Нурбийрэ къалэм ыкь и Краснодар краим шыщ адыгэ кьоджышым ашыпсэхурэ ныбжьыклогхэм адыгабзэр ашломклогхэуным

Тхьаркьохь Юныс илофшлагъэхэр джыри бэрэ зэрагъэфедэщхэр, зэралгъэклогхэу кылотагъ. Юныс ильэсыбэрэ бзэшлэныгъэмклэ отделим ипэщэгъ, ащ шылажьэхэрэм пэцэ шыпкэу ялагъ, ушэтын илофхэм афигъесагъэх, ялофшлагъэхэр кызырагъэшхыпкэжыштыгъэм пылгъыгъ.

Непи Тхьаркьохь Юныс бзэшлэныгъэм игъогу хыхыгъэм тетхэу институтым илофшлэхэм хэхъоныгъэхэр ашых. Апэ ильыр бэ, гушылалэхэр тищыклогхэх. Адам кызырилуагъэу, «Гушылалэхэр шэлэфэхэ бзэрищы». Бзэр ащымыгъупшэным епхыгъэ гухэлгышлоу ялэхэм адэлэжьэщытх, ар къаухъумэныклогхэу шлэныгъэлэжьэ нахьыжхэм рахьыжгъэ илофшлагъэхэр лъагъэклогхэу.

Лъэуж дахэ кыгъэнагъ

Тхьаркьохь Юныс илофшлэгъэ 200-м еху кыдигъэклогхэу. Ахэм сабылхэр зэрэджэщтхылхэр, гушылалэхэр, гъэзетхэмрэ журналхэмрэ кыхыаутыгъэ тхыгъэхэр, монографиэхэр, нэмыклогхэри ахэтых.

Лексикографием, лексикологием ыкь и стилистикэм афэгъэхьыгъэ тхылыбэ, гушылалэхэр кыдигъэклогхэу. Къэмгуе диалектым инэшанэхэм афэгъэхьыгъэ диссертациер СССР-м шлэныгъэхэмклэ и Академие бзэшлэныгъэмклэ иинститутэу Москва дэтым кызышхуьмагъ. Ятлонэрэ докторскэ диссертациер Москва бзэшлэныгъэмклэ институтэу дэтым кызышгъэшхыпкэжыгъэ, докторыцлэр кыфагъэшшошагъ. Филологии шлэныгъэхэмклэ доктор, профессор, шлэныгъэхэмклэ Дунэе Адыгэ Академием иакадемик, Адыгеим ыкь и Урысыем шлэныгъэхэмклэ язаслуженнэ илофшлэ. «Адыгеим и Шытхуьзехъ» зыфилорэ медалыр кыфагъэшшошагъ.

ШЪАУКЪО Аслъангуаш.
Сурэтхэр: А. Ишхыгъ.

фии шлэныгъэхэмклэ докторэу, АМАН-м хэтэу Хэлиг Моника Зигрид. Моникэ адыгабзэ ешлэ, рэгущылэ ыкь и ащ рэгущо. Адыгеим кьэкло, бзэшлэныгъэлэжьхэм залуегъагъ. Апэу, я 90-рэ ильэсхэм, ар кызыклогхэм, Шэуджэн районым кьэсыгъагъ, редакцием илоф шызышлэхэрэм нэлуасэ зыкытфилыгъагъ. Ащ сыригъусэу Мэрэтыкьоху унагъохэм ащыт тышылагъ. Япсэуклогхэу, шхыныгъоу агъэхъазырхэрэм, унагъом исхэр зэрэзэфыштыгъэхэм, нэмыклогхэу лъэныклогхэми кьэклэупчлэзэ зэригъэшлэгъагъэх.

Ежым кэралыгъуабэ кызыриклухьэрэр, тхаклэрэ еджаклэрэ зымышлэрэ лъэпкхэм алфавитхэр зэрэзэфахыгъэуцорэр кылотэгъагъ. Нэужым Хьэдэгъэлэ Аскэр Иккызгъэхъажыныу сурэт кысыфаригъэхьыгъагъ. Сидигъуи шлэныгъэм икууплэ етлэзэ псэхурэ цыф.

Моникэ Тхьаркьохь Юныс ишлэжэ фэгъэхьыгъэ зэхэхэ зэрэзэхашагъэр игопагъ, кон-

зэрэпылхэр кьалотагъ. Бзэр зымышлэхэрэр ыпклогхэу хэмылгъэу рагъаджэх, зэлуклэ-зэхэхъэхэм ныдэлгъыбзэклогхэу ащэгущылэх. Адыгабзэр зызыгъашлэ зышлоигъохэм кьахэхъо.

Шлэныгъэлэжьхэу Бырсыр Батырбий, Мамый Руслъан, Къуекьоху Асфар, Хьатам Нэдждэт, нэмыклогхэми Тхьаркьохь Юныс цыф шыабэу, лэдэб хэлгъэу, гушылэ лые ымышлэу зэрэщытыгъэр, ныбджэгъуныгъэлэпхыныгъэ зэфырялэу зэрэпсэхыгъэхэр, зэрэздэлэжьэщыгъэхэр агу кьагъэклогхыгъ. Конференцием хэлэжьагъэхэр, зэклогхэми хьунэу, ащ ригъэджагъэхэм е лоф зыдишлагъэхэм ащышых. Юныс узэупчлогхыны, зышлуагъэ кызыгъэклогхын, ышлэрэмклэ кыбдэгъошэн цыфэу зэрэщытыгъэр бэмэ кьалугъагъ.

Кызызэхъагъэхэм филологии шлэныгъэхэмклэ докторэу, профессорэу, гуманитар ушэтынхэмклэ Адыгэ республикэ институтым ипащэу Лылуужу Адам

«Адыгэ макъэм» ихьаклэщ кыизэлуихыгъ

(Икляух).

зэрэхигъэунэфыкыгъэмклэ, адыгэ лъэпкъым сыдигъоклэ хьаклэр ыгъашлощтыгъ, лъытныгъэ фишлыщтыгъ. «Адыгэ макъэр» лъэпкъым хэлъ шэн-хэбзэ анахь дэгъухэм зэрэухъумаком, ахэм афэгъэхьыгъэ тхыгъэхэр гъэзетым кыизэрэхитхэрэм имызакъоу, зэхичэрэ лофтхьабзэхэмклэ ар кыгъэлъэгъоным мэхъанэшхо ил. Ащ кыххэклэу мы проектэм ежышхьэклэ изэхъаклоуи хъугъэ.

«Хьаклэщым икыизэлухын тэфэ шыпкъэу лэпэлэсэу Боджэ-кьо Бэлэ имастер-классхэр гъэзе-

тым илофшлэхэм апае щеублэх. Дышъэидэнымклэ десэхэр мышчыклощтых. Шоигъоныгъэ зилэ тиофшлэгъухэм, зисабый кыиздзышагъи ахэт, гушылэм пае, Аклэгъу Фатимэ ипшъашъэу Альбинэ игъус, дышъэидэр зэрэашырэм зышагъэгъозэщт, лъэпкъым икультурэ пэблагъэ фэхъущтых, — хигъэунэфыкыгъ редактор шъхьалэм. — Дыгъу Айтэч ышлыгъэ сурэт дахэр аклыб дэтэу лэпэлэсэгъэм шыгуазэ фэхъух. Ныбжыкклэхэм ашлэн фэе мы чыплэ хьалэмэтэу сурэтым ишъульагъохэрэр лъэпкъым зэрилохэр. Дыгъу Айтэчи, Боджэ-кьо Бэлэ «тхъашъуегъэпсэу» ясэло непэрэ лофтхьабзэм зэрэхэлэжъагъэхэм пае».

Тыркуем кышыхъугъэ тилъэпкъэгъоу Хьаткьо Алып Дыгъу Айтэч игъусэу хьаклэщым икыизэлухын кьэблэгъагъ. Гъэзетым зэхичэгъэ лофтхьабзэм уасэ фишлэу лофыгъо дахэхэм, гъэшлэгъонхэм якъежъаплэу редакцием шылажъэхэрэмклэ ар хъунэу «Адыгэ макъэм» фылуагъ. Дышъэидэнымклэ десэхэр

зэхэзыщэгъэ лэпэлэсэу Боджэ-кьо Бэлэ ипрокетэу «лэпэлэсэм сегъасэ» зыфилорэр лъэпкъ гъэзетым кыизэрэнэсыгъэм рыгушхоу ыкли хьаклэщ кыизэрэщызыэлутхыгъэм фэшлэ ежы ылэклэ ышлыгъэ адыгэ быракъыр шлухьафтынэу «Адыгэ макъэм»

кыритыгъ. Сыхъатым кыклоцл редакцием илофшлэхэм дышъэидэным сэнаушыгъэхэм зыфагъэсагъ.

Гъогу маф, «Адыгэ макъэм» ихьаклэщ!

ТЭУ Замир.

Сурэтхэр: А. Лаутеншлегер.

Адыгэ кыужьым непэ и Маф

Адыгэ кыужьым и Мафэ Мыекьопэ районым изыгъэпсэфыплэу, зеклохэм яклэсэ чыплэхэм ащыщэу, псыкъечъхыплэу Рыфабгъо дэжы ильэс 12 хъугъэу щыхагъэунэфыкы.

Шьолпыр зэфэшъхьафхэм кыарыкыр гъэпсэфаклохэр ащ зэфещэх. Адыгэ лъэпкъым ишэн-хабзэхэм, илэпкъ шынхэм, итарихь ыкли икультурэ нэлуасэ афэхъух.

Рыфабгъо ипсыкъефэхыплэхэр кыизещежэрэ бгышхьэм узыдэкуаеклэ, ижырэ адыгэ кыужъе чыгхэр хэтых. Шьоф зиклым кыужэ 20 кыщэкы. Анахьжыым ильэс 250-рэ ыныбжэу мэфэклым изэхэщаклохэм хагъэунэфыкы. Кы-

жыым и Мафэ изэхэщэн клэщакло фэхъугъэр компаниеу «Рыфа-тур» ипашэщтыгъэу, этнотуризмэм тишъолпыр зыщышъомбгъуным ишыпкъэу дэлажъэщтыгъэу Бибэ Мурат. Джы ишъхэгъусэу Нуретрэ ыпхъухэу Заремэрэ Анерэ ятэ ипрокет лъагъэклуатэ.

«Чыгъ хьалэмэтхэр кыизыкыхэрэ чыплэхэу Сырыфыбг тетхэм цыфхэр нэлуасэ афэтэ-шых. Адыгэхэр чыгхатэхэм якъэгъэклын зэрэпылгыгъэхэр

ядгъэшлэным, къэнэгъэ чыгхэр рамыупклынхэм, тапыл. «Кыужьыр кыизефэхклэ ылэпсэ ефэжы» ало адыгэмэ.

Ныбжыкклэу кыитклэхъухэхэрэм непэ лъэпкъ тарихьыр ашлэн фэе», — хигъэунэфыкыгъ Гыш Заремэ.

Мэфэкыр, зэрэхабзэу, гъэшлэгъонэу зэхэщэгъэщт. Ижырэ адыгэ кыужьхэм яплынхэу Сырыфыбг зекло куп дэклоещт, кыужэу кыапытэкъугъэхэр кыашыпщтых. Зекло купыр кы-

зехыжыклэ, мэфэкл концерт оредыло-къэшъокло купхэм кыафатыщт, кыужьым хэшлыкыгъэ шхыныгъо зэфэшъхьафхэмклэ

хьаклэхэр агъэшлощтых, кыужыпс чылэр апагъохыщт.

ЛЪЭПШЫКЪО Фатим.

Адыгеим ыщлэклэ хэлэжъэщтых

Зэлухыгъэ кыбарлыгъэ/эс амалхэр.

Урысые Федерацием и Къэралыгъо быракъ и Мафэ ипэгъоклэу шышхьалум и 18-м щегъэжъагъэу и 21-м нэс Урысые фестивалэу «Хэдыкыгъэ Урысыер» зыфилорэр Чуваш Республикэм щэкло.

Шьолпыр 70-м, ДНР-р ыкли ЛНР-р ахэтэу, яшъолпыр картэхэр хэдыкыгъэхэу ащ кышагъэлъэгъоштых. Лэпэлэсэ миным ялэшлагъэхэр кырахьылэщтых, ахэм Адыгэ Республикэм икартэ хэдыкыгъэу ахэтыщт. Ижырэ кыэлуаклэм тетэу адыгэ оредхэр кызылорэ купэу «Джэныкьор» ащ хэлажъэ. Ансамблэм ипашэр Юсып Заур. Лъэпкъ культурэм и Гупчэу Хьакурынэхьа-

блэ дэтым ар иллыкло куп. Творческэ коллективхэм я Урысые фестиваль игрантэу «Джэныкьом» кыырихыгъэмклэ Чебоксары щыклощт фестивалым зыфигъэхъазыргъ, шъуашэхэр арагъэдыгъэх, гъогупклэ ар афэхъугъ. Урысыем ишьолпыр зэфэшъхьафхэм кыарыкышт творческэ купхэм фестивалым зыкышагъэлъэгъошт. Клэухым Гала-концерт кыатыщт.

Яягъэ кыытэммыкынынэу...

Джыдэдэм хыырбыдз-нашэхэм яуахът, тыдэкли ахэм ящэплэхэр кыащызэуахыгъэх.

Мыхэр ильэсым зэ кыэкых, арышъ, мыклодыжхэзэ зэклями зыдгъэшхэлынуэ тыфай, хыырбыдз кыолэнышхохэр, нэшэ шэгъо дахэхэр зытель мэклайхэм таблэкышхурэп. Гъэмафэм иублэгъум мыхэр бэдзэршыплэхэм атетлягъохэмэ ящынэгъончъагъэ теххырэхышэм, джырэ фэдэ уахтэм яягъэ кыытэммыкынынэу тышхъэ кыхыахырэп.

Федеральнэ хэбзэгъуагъэм кыызэрэщыдэлъытагъэмкля, хыырбыдз-нашэхэм ящэплэхэр Роспотребнадзорым ыуплэкунхэм ушхыагъу фэхъун ыльэкышхыр цыфхэм тхъау-сыхэ тхыльэу кыатыгъэр ары. Ильэс лофшлэнхэм яплан хэтэу уплэкунхэр зэхашэнхэу хэбзэгъуагъэм фитыныгъэ кыытырэп. Арэу щытми, яягъэ кыытэммыкыным пачащэу дгъэцкыдэн фаехэр мы кыулыкым кыгъэнэфагъэх.

Роспотребнадзорым АР-мкля и Гъэорышлэпэ кыызэрэщытагъэмкля, хыырбыдзхэмрэ нашэхэмрэ кызыгъэкыгъэ хызмэтшлэпэр, чыплэу кыыз-щагъэкыгъэр зэрытхыгъэу, санитар шапхэхэм зэрадиштэхэр кызыушыахытэр тхыльхэр ымылыгъэхэу зыпарэми ахэр ышэнхэ фитэп. Автомобильгъогу гъунэхэм ащашэнхэуи хэбзэгъуагъэм кыафидэрэп.

Арышъ, тыдэми ыгу кызыщыкыгъэм шаплэ шызышыгъэхэм ащ фэдэ тхыльхэр зэралэклямылхэр нафэ. Ахэм тащымыщафэмэ нахышху.

Хыырбыдзым е нашэм игъо хуыгъэмэ, илэшлугъэ зэрэзбгъэ-шлэщыр зэгоуупкылымэ ары. Ау ащ пача зэгоуупкылыгъэхэу мэклам тесыр кыхэмыхымэ е илэшлугъэ зэбгъэшлэнэу кыпфащэигъэ бзыгъэр умышхымэ нахышху. Сыда плэмэ шъэжыуе агъэфедатгъэм икыэбзагъэ ушыгъуазэп, бзыгъахэу шылым бактериехэр хэхъанхэу игъо имыфэзэ пленкэр тыралхыагъэмэ пшлэрэп.

Хыырбыдзым, нашэми кыэпщэфы пшлэигъэр дэгъоу кыэплыхъан фае. Ищыгъэхэм, цлэнтхыгъэ горэхэм анэмкля фыкыуагъэ илэнэу щытэп. Фыкыгъэ чыплэм шлэхэу хэшукынуэ регъажэ. Ащи уфэсакынын фае.

Адэ сыдэушхэу игъо хуыгъэмэ кыэплэщт? Мы упчлэм иджэуап кыратыжыгъэ Гъэорышлэпэм кыызэрэщытагъэмкля, хыырбыдзым ишъуамплэ маклэу хэпцлэнтхыулышт. Джыри ар пытэу, уецлэнтхун умылэкыгъэмэ, игъо хуыгъэп.

Джащ фэдэу куашэу кыыз-хэклагъэм кыызщыпачыгъэ чы-

плэм кля цыкылоу илэм изытет уеплын фае. Ар мэфитф-блы нылэп зэрэпытырэп. Джыри учышхоу е гъужынуэ ежъагъэмэ, хыырбыдзым игъо зэрэхуыгъэр кыгъэлъагъо, зыпариягъэ кыыокышхтэп, ау а кля цыкылу ушлугыгъэмэ, клядынэу ежъагъэш, кыэпщэфы хуыштэп.

Хыырбыдзыр чыгум зыщыте-сыгъэ чыплэр шэгъуашхоу е фыжышхоу кыхышын фае. Ар имылэмэ хуыштэп. Фабэрэ тыгъэрэ ищыклагъэм фэдиз зэри-

ратурэу шылар ары нахыбэрэр зэлытыгъэр.

— *Хыырбыдзым е нашэм иягъэ кыыомыкыным, шъуамплэм шлоуе техагъэр, бактериехэр кунклым хэмыхъанхэм афэшл ар зэгобгъэчхыным ыпэклэ псы фабэрэ сабынрэкля птхыакынын фае. Зэгоуупкылыгъэм хэфэгъакля зилэ мэ кыи-*

гъотыгъэр, идэгъуыгъэ, илэшлугъэ ар яшыхат.

Хыырбыдз ыкли нэшэ лъэпкэ зэфэшхыафхэр щылэх, ары пэпчэ ышхо, иинагъэ, шыкылоу илэр нэмыкля. Гушылэм пача, хыырбыдзхэм янахыбэр кыолэн, зыпария шымыш хэмытэу, учышхоуи мэхъу. Лукыхъэ лъэпкхэр щылэх, плэмыеуи кыагъэкы хуыгъэ. Нашэхэр нахыбэрэмкля зэшхо-зэщых, ау лэдэххэр илэм фэдэу, зыкышхо зэщымыз лъэпкхэри мэхъух, хураех е лукыхъэх...

Специалистхэм кыызэрало-рэмкля, ащ ялэшлугыи, ящынэгъончъагы зыпарэкли епхыгъэхэп. Чыгум кля зыхалхъэм ыуж зэрэдзекылагъэхэр, ом зэхокыныгъэу фэхыгъэхэр, темпе-

хэумэ, ар пыхы хуы-щтэп, — кыытагъэ Роспотребнадзорым и-специалистхэм.

Хыырбыдз ыкли нэшэ лъэпкэ зэфэшхыафэу шылар миным ехъу. Ахэм ягъо зыщыхуэрэ уахтэр зэфэшхыаф. Нахыбэм яплалэр шышхыау-лоныгъо мазэхэр ары. Кыблэ шольпырэу тызэрысым ибэдзэршыплэхэм бэдзэогъум жъуыгъэ ахэр кыатехъэх. Сыд фэдэ уахтэм кыагъэкыгъэм, шапхэхэр кыидэтлытэзэ кыхэтхыхэмэ, яягъэ кыызэрэтэмыкышхыр зыщыдгъэгъушхэ хуыштэп.

ХЪУТ Нэфсэт.

Сурэтхэр: зэлухыгъэ кыбар-лыгъэлэс амалхэр.

Рагъэджэштхэм ахагъэхъошт

Адыгэ кыэралыгъо университетым зеклоном ыльэныкыокля гурыт профессиональнэ гъэсэныгъэ щызэзыгъэгъотыхэрэм япчъагъэ 2025-рэ ильэсым

ехъулэу фэдишкля нахыбэ ашлышт.

лоныгъом и 1-м кыщегъэжъагъэу Адыгэ кыэралыгъо университетым хэхъэрэ Мыекъопэ

кыэралыгъо гуманитарнэ-техническэ колледжым гурыт профессиональнэ гъэсэныгъэ кластерэу «Адыгэ Республикэм зеклономкля ыкли ащ епхыгъэ фэло-фашлэхэмкля гъэсэныгъэ гупч» зыфилорэм лофшлэныр щыригъэжъэшт, ар федеральнэ проектэу «Профессионалитетым» кыдыхэлъытагъэу щыт. Мыгъэ нэбгырэ 331-рэ рагъэджэштмэ, 2025-рэ ильэсым ахэм япчъагъэ фэдиш кыхыхъошт.

Гъэсэныгъэ кластерэу «Адыгэ Республикэм зеклономкля ыкли ащ епхыгъэ фэло-фашлэхэмкля гъэсэныгъэ гупчэм» лофэу ыгъэцкышхытм ипрограммэ зэхэзгъэуагъэхэр ыкли кыэзгъэлъэгъуагъэхэр УФ-м гъэсэныгъэмкля и Министерствэрэ профессиональнэ гъэсэныгъэм хэхъоныгъэ егъэшлыгъэнымкля Институтымрэ, ар онлайн-шыкылэм тетэу шышхыау и 9-м экспертнэ сессием кыхалхыгъагъ.

Проектым игъэцкыдэн пэлау-гъэхъанэу федеральнэ бюджетым сомэ миллион 70-рэ кыытлупшыгъ. А ахъэмкля 2023-рэ ильэсым ыклэхэм анэс гъэсэныгъэ площадкэхэр агъэцкыжышхытх, хэушхыафыкыгъэ лэмэ-псымэхэр кыащэфышхытх.

Кластерым гъэсэныгъэ организациитфырэ гурыт ыкли бизнес цыкылым епхыгъэ хызмэтшлэплэ 14-рэ хэхъагъэх. АКЪУ-м и Мыекъопэ кыэралыгъо гуманитарнэ-техническэ колледж ары гъэсэныгъэ площадкэхэр зыщагъэпсышхэр. Ахэм студентхэри кластерым кыыхиу-бытэрэ хызмэтшлэплэмэ яло-фышлэхэри ащеджэнхэ алъэ-кышхт. Экокурортэу «Лагъона-кыэр» зэхэцэн лофхэмкля лэ-пылэгъу кыафэхъушхт.

«**Мы гъэсэныгъэ кластерым ишъуагъэкля Адыгэ Республикэм иэкономикэ хэхъоныгъэ егъэшлыгъэным фэло-рышлэрэ**

зекло отраслэм зыкылытышхт. лэпэлэсэныгъэххо зыхэлъышт кадрэхэм ягъэхъазырын ащ щыдэлэжъэштхыт, ащ ифэло-фашлэхэм, хызмэтшлэплэу кыешлэкыгъэхэм ящыкылэгъэ лофышлэхэр агъотынхэм фэшл неперэ мафэм щылэ хуыгъэ программалэхэр агъэфедэх», — кыыхыгъэщыгъ АКЪУ-м и ректорэу Мамый Даутэ.

Гъэсэныгъэ кластерым лофы-гъуакылоу хагъэхъагъэхэм ащыщ кадрэу агъэхъазырышхтхэр кавказ хэкля егъэблэгъэным ихабзэхэм зэрэагъэгъозэштхэр. Шольпырым изекло индустриемэхъанэшхо щыраты лъэпкэ туризмэм.

Егъэджэнхэр лъэныкыуибгъоу гошыгъэштхыт, зеклоном епхыгъэ фэло-фашлэхэр зекля кыыхиу-бытэштхыт.

Адыгэ кыэралыгъо университетым ипресс-кыулыкыу

Сабий мин 55-мэ адеагъэх

Партиеу «Единэ Россием» клэлэеджаклохэм къашхэпэшт цыгынхэр, спорт шыуашэхэр ыкIи тхэн-еджэнымкIэ агъэфедэрэ пкыгъохэр зыцаугъoirэ чIыплэ мини 4 хэгъэгум кыщызэуихыгъ.

Акциеу «Сабыир еджапIэм фэгъэхъазыр» зыфилорэм нэбгырэ пэпчъ хэлэжъэн амал илагъ. Еджэн Iэмэ-псымэхэр партием ишъольыр отделениехэм, иштабхэм, игъэцэкIэкIо комитетхэм ыкIи иобщественнэ приемнэхэм ачагощыгъ. Джащ фэдэу а Iофыгъом кыхэлажъэ фондэу «Ридовка Помогает!» зыфилорэр.

«Акциеу сабий мин 55-рэ хагъэлэжъагъ, ау нэбгырэ мин 200-м ехъумэ яшIуагъэ арагъэ-кIын гухэлъ яI. Анахъэу тынаIэ зытедгъэтыхэрэр тидзэкIолIхэм яклалэхэр ары, ахэм IэпыIэгъу тедзэ ящыкIагъ. ИлъэсыкIэ еджэгъум ехъулIэу ащ фэдэ сабийхэм шIухъафтынхэр ятэ-тых. Лъэлу тхыIхэр мыщ къа-гъанэхэмэ хъушт, ахэр зэрэд-гъэцэкIэштхэм щэч хэлъэл», — **къылуагъ партием игъэцэкIэкIо Гупчэ комитет ипашцэу Александр Сидякиным.**

ШъольпырыкIэхэм ащыпсэурэ клэлэцIыкIу нэбгырэ мин 14-мэ

Iальмэкъхэр партиеу «Единэ Россием» къафищэфыгъ, шIэ-ныгъэм и Мафэ ехъулIэу ахэр аратыжъыштых. Ахэр зэрэджэ-штхэ тхыIхэри еджэплэ тхыI-еджапIэмэ аратыгъ.

«Псэуплэ пэпчъ зыщыкIэрэр пэшIорыгъэшъэу зэтэгъашIэ: еджапIэмэ IэпыIэгъоу ящыкIа-гъэр, клэлэеджэкIо пчъагъэу ащ щеджэрэр. Ащ ыуж оргтехникэр, спорт Iэмэ-псымэхэр, тхыIхэр къафэтэщэфых», — **къылуагъ гъэцэкIэкIо Гупчэ комитетым ипашцэ.**

Ащ зэрэхигъэунэфыкIыгъэм-кIэ, шъольпырыкIэхэм яеджа-пIэхэри агъэцэкIэжъых, лъэпкъ программэу щыIэр ащ фэшI кыизфагъэфедэ.

«Псэуплабэмэ яеджапIэхэм языитет уигъэрэзэнэу щытэп, волонтерхэр кыиздедгъалэхэзэ ахэр тэгъэцэкIэжъых, Iоныгъом и 1-м ехъулIэу ятеплэ зэрэзэб-лэтхъуштым тыпылъ. «Единэ Россием» икандидатэу зыкъэ-

зыгъэлэжъагъэхэм къаIукIэхэрэм щыкIагъэу цIыфмэ яIэр къаралозэ ашIымэ, партием ишъольыр программэ ахэр хэдгъэхъанхэ тлъэкIышт. Джырэ уахътэм псэуплэ пэпчъ ащ фэдэ Iофтхьабзэхэр щыретэгъэкIо-кIы. Херсонскэ хэкум, Донецкэ ыкIи Луганскэ народнэ республи-кэхэм яеджэплэ зауIэмэ джырэ уахътэм гъэцэкIэжъын IофшIэн-хэр ащэкIох, ахэр зыпшъэ дэкIыхэрэр Урысыем ишъольыр-хэр ары. ЕджапIэмэ ащыщыбэ илъэсыкIэ еджэгъум фэхъазы-рых», — **къылуагъ Александр Сидякиным.**

Акциеу «Сабыир еджапIэм фэгъэхъазыр» зыфилорэр зы-фитегъэпсыхъагъэр гъот макIэ зилэхэр ыкIи сабийбэ зэрыс унагъохэм, хэушъхъафыкIыгъэ дзэ операцием хэлажъэхэрэм яклалэхэр игъом еджапIэм пэ-гъэхъажыгъэнхэр ары.

Адыгеир пштэмэ, партиеу «Единэ Россием» и Тхьаматэу

«Единэ Россием» ишъольыр къутам

Д.А. Медведевым и Шъольпыр общественнэ приемнэу Мые-къуапэ дэтым лъэлу тхыIыр чIэлпхъан плъэкIышт.

«Партиеу «Единэ Россием» илъэпкъ программэ кыдиль-тэрэ мы социальнэ IэпыIэгъур анахъ мэхъанэ зэттырэмэ ащыщ. Илъэс пчъагъэ хъугъэшъ, Iоны-гъом и 1-м ехъулIэу Адыгеим акциеу «Сабыир еджапIэм фэ-гъэхъазыр» зыфилорэр щырагъэ-кIокIы. ИлъэсыкIэ еджэгъур ренэу мэфэкIым этэгъапшэ ыкIи тетрадь земышъогухэр, къэ-

лэмхэр, альбомхэр, пластилин-хэр ыкIи нэмыкI Iэмэ-псымэхэр сабиймэ ядгъэгъотышъумэ, тэри ащ гуахъо хэтэгъуатэ», — **къы-хигъэщыгъ Адыгэ Республи-кэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм идепутатэу Игорь Чес-кидовым.**

Шъугу къэдгъэкIыжъын, «Еди-нэ Россием» акциеу «Сабыир еджапIэм фэгъэхъазыр» зыфи-лорэр гъэ къэс зэхещэ, гъэрекIо щегъэжъагъэу хэушъхъафыкIыгъэ дзэ операцием щыIэхэм яса-бийхэр ащ кыыхагъэлажъэх.

Бюджет чIыплэхэр джыри щыIэх

Мы мафэхэм Адыгэ къэралыгъо университетымрэ Мыекъопэ къэралыгъо технологическэ университетымрэ бюджет мылькукIэ еджэштхэм япчъагъэ хагъэхъоным фэшI тхыIхэр аштэх.

Адыгэ къэралыгъо универси-тетым лъэныкъо 13-кIэ бюджет чIыплэ тедзэхэр илэх. Очнэ шыкIэм тетэу хысапымкIэ ыкIи информатикэмкIэ клэлэгъаджэ, IT гъэсэнэгъэм епхыгъэ лъэны-къохэмкIэ, программировани-емкIэ, фундаментальнэ физи-кэмкIэ, биологиемкIэ ыкIи нэ-мыкIэхэмкIэ бюджет чIыплэхэр джыри щыIэх. Джащ фэдэу клэлэгъэджэ сэнэхъат зыцара-гъэгъотырэмэ тхыIхэр аштэх. ХимиемкIэ ыкIи биологиемкIэ, пэублэ гъэсэнэгъэмкIэ ыкIи урысыбзэмрэ литературэмрэкIэ, пэублэ гъэсэнэгъэмкIэ ыкIи хы-сапымрэ информатикэмрэкIэ, психологиёмкIэ, педагогикэмкIэ ыкIи нэмыкI лъэныкъохэмкIэ сэнэхъат ззыгъэгъоты зышIо-игъохэм ятхыIхэр ащ рахъы-лэнхэ альэкIышт. Филологиёмрэ культурэмрэкIэ факультетым джащ фэдэу «Литературнэ Iо-фышI, художественнэ литера-турэр зэдзэкIыжыгъэныр» зыфилорэм бюджет чIыплэхэр илэх.

Заочнэ шыкIэм тетэу «Оте-чественная филология» зы-филорэм чIэхъанхэм фэшI джы-ри тхыIхэр аштэх. Мы апшъэрэ еджапIэм экономикэмкIэ ифа-культет имагистратурэ програм-мэу «Управление в сфере об-разования» зыфилорэмкIи тхыI-

хэр арахъылэнхэ альэкIышт.

Мыхэри зэнэкъокъу шIыкIэм тетэу макIох, апишъэрэ еджапIэм ушэ-тын щызытыжъыштыхэр шышхъэIум и 20-м нэс, зыкI къэралыгъо ушэтынымкIэ чIахъэ зышIоигъохэр шы-шхъэIум и 25-м нэс екIолIэнхэ фае.

Адыгэ къэралыгъо уни-верситетым чIэхъа-гъэхэр шышхъэIум и 26-м къэнэфэщтых. ШышхъэIум и 29-м унашъор ашIыштых.

Мыекъопэ къэралыгъо технологическэ универ-ситетми тхыIхэм яштэн мы мафэхэм ауб-лагъ, шышхъэIум и 24-м — ушэтынхэр апишъэрэ еджапIэм щы-зытыжъыгъэхэм ыкIи шышхъэIум и 25-м ушэтынхэр зымы-тыжъыштыхэм тхыIх-хэм яштэн тедзэ аухыштых. ШышхъэIум

и 26-м пхырыкIыгъэхэр къэнэфэщтых, и 28-м сыхъатыр 12-м нэс тхыIхэм яоригиналхэр мы апишъэрэ еджапIэм кырахъылэнхэ е он-

лайн шIыкIэм тетэу кыыхахын фае. Шы-шхъэIум и 29-м чIэхъа-гъэхэр къэнэфэщтых.

Приемнэ комисиём илофшIэн шапхэу пылхэр зэхъокIыгъэ-

хэп, тхыIхэм яштэн шъхъалэ фэдэу баллхэмкIэ зэнэкъокъур къэнэжы, фэгъэкIотэнхэр зилэхэр кыыхахын, гъэхъагъэ зилэ ныбжыкIэхэм балл тедзэхэр афашых.

ДЕЛЭКЪО Анет.

Щыфхэм ямызакъоу

Псауныгэм зэрар езыхырэ уц шлоу амброзием (губгъожыхапхэм) джыдэдэм иуахт. Адыгэ Республикэм ичылабэмэ амброзиер ащыбэгъуагъ.

Гэмафэм иаужырэ мазэ кьэгъагъэ хуэнэу ащ регъажьэ, тыккызыуцухьэрэ дунаир еушлои, лэжыгъэхэм, цыфхэм зэрар къафехы. Ащ игъэклодын ильэс кьэс охътабэ тырагъэкъуадэ.

Амброзием ебэныгъэным хэкиплэ закъоу илэр ар лъэпсэ-клодэу гъэклодгъэныр ары. Шлоки имылэу мыщ ебэныгъэным фэгъэхьыгъэ федеральнэ унашъом кыпкырыкыхъэзэ офтхъабзэхэр республикэм щызэшлуахы. Мы унашъом игъэцкэн фэгъэзагъ ветеринар ыкй фитосанитар уплэкълунхэмккэ Федеральнэ къулыкъум икътумэу Къылблэ шьолпырым щылэр.

Россельхознадзорым къылблэ шьолпырымккэ и Гъэлорышлэлэу Адыгэ Республикэм щылэм икьэралыгъо инспекторэу Гъуклэлэ Рустам къызэриуагъэмккэ, тыккызыуцухьэрэ дунаир зыушлоирэ уцыжъ лъэпкъэу амброзиер жъоныгъоккэ мазэм кьэклынэу регъажьэ. Арышъ, а мазэм кыщегъэжъагъэу ащ игъэклодынккэ республикэм офыгъо зэфэшхьафхэр щызэшлуахы. Ахэм муниципальнэ образованиехэр къахагъэлажъэх, ахэм япашэхэм пэшлорыгъэшъэу макъэ арагъэу. Шапхъэхэр зыуцъагъэу кыхагъэ-цыгъэхэр агъэпщынэх.

— Амброзиер нахьыбэу хатэхэм, гъогубгъухэм, дачэхэм къащэккы. Гэмафэр кызыхьагъэм кыщегъэжъагъэу амброзием ыккы нэмыккы уцыжъ лъэпкъэхэм ябэныгъэнымккэ тиеспубликэ офыгъохэр щызэ-рахъэх нахь мышлэм, ар икьоу афэгъэклодэу офэ-лоуцтэп. Бжыхъэм амброзием ичылапхъэхэр ретэкъухъэх. Арышъ, мы уцыжъ лъэпкъым аллергия физиолэ цыфхэмккэ Юныгъо мазэр джыри цынагъоу цыт. Амброзием клэу кыпытэкъурэм цыфым ыпэпс кырегъэчъы, нэм нэпсыр кыккэгъэккы, егъапскэ, ыккышъо кьэуплгъыжъы, егъэхъуцкы. Ахэм адаклоу жъымыгъот кьареты, — кьылуагъ Рустам.

Амброзием цыфым ипсауны-

гъэ зэрэзэщигъакъорэм имызакъоу, чыгум иягъэ зэрэригъэккырэр, лэжыгъэу кыккырэми, ащ идэгъугъи кызырашигъаклэрэр кыккыгъэщыгъ тигу-щылэгъу.

Къэралыгъо инспекторым къызэриуагъэмккэ, Россельхознадзорым къылблэ шьолпырымккэ и Гъэлорышлэлэу Адыгэ Республикэм щылэм, АР-м ихэбзэ гъэцкэккэ къулыкъухэм, Къэралыгъо Советым — Хасэм, муниципалитетхэм ямэкъумэщ хъызмэтшлэлэхэм ялыккloxэр зыхэт офшлэккэ купым ильэс кьэс дэккыгъохэр зэхещэх. Уцыжъыр икьоу зыщамыгъэклодгъэ чыплэхэр кыхагъэщы. Мы лъэныкъомккэ зилофхэр нахь зыщыдзэу агъэунэфыгъэр Красногвардейскэ районыр ары. Хэуконогъэхэр дагъэзыжъынхэу ахэм унашъохэр афашыгъ. Шапхъэу цылэхэр зыуцъагъэхэм хэбзэгъэуцугъэу щылэм кыпкырыкыхъэзэ административнэ пшъэдэккыжъ арагъэхы.

Шъугу кьэдгъэккыжъын, уц шлоим игъэклодын нахь чанэу дэлэжъэнхэу кызыщилорэ джэпсальэу республикэ къэралыгъо ыккы чыплэ зыгъэлорышлэжъыплэ хэбзэ къулыкъухэм, зэккэ цыфэу Адыгеим исхэм афэгъэзагъэр 2019-рэ ильэсым АР-м и Къэралыгъо Совет — Хасэм изэхэсыгъохэм ащыщ шаштагъ. Ильэс кьэс, амброзием игъо зыщыхъурэ уахътэм, джэпсальэм итыр зэрагъэцаккэрэр Парламентым ипашэхэмрэ межведомственнэ комиссиесу зэхащэгъэм-

рэ ауплэккы. Арэу щытми, щыккыгъэу щылэр джыри бэ.

2023-рэ ильэсыр кызыхьагъэм кыщыублагъэу амброзием ебэныгъэнымккэ федеральнэ унашъоу щылэр ыгъэцаккэзэ Гъэлорышлэлэм дэккыгъо-уплэккун офтхъэбзитлу Адыгэ Республикэм щызэхьагъ. Шышхыалум и 16-м ехъулэу шапхъэу цылэхэр ыккы хэбзэгъэуцугъэр амыуьонхэм фытегъэпсыхъэгъэ пэшлорыгъэшъ унэшъо 373-рэ ашыгъ. Джащ фэдэу чыгу гектари 188-мэ лыплъэн офтхъабзэхэр мы уахътэм ащырагъэккы. Ащ нэмыккэу лэнатлэ зылыгъхэм офтхъэбзэ зэфэшхьафхэр адызэрахъэ, шлоки имылэу амброзиер зэрагъэклодын фаер агурагъало. Хэбзэгъэуцугъэу щылэр ауко зэрэмыхъуцтым, ащ тазыр зэрэпылым епхыгъэ мэкъэгъэу тхэпэхэр пашэхэм афагъэхы.

Амброзием игъэклодын лэпэдэлэл зышыхэрэм хэбзэгъэуцугъэу цылэхэм кызыэралорэм тетэу адзэккы. Цыф кызыэралор административнэ тазырэу сомэ 300-м кыщегъэжъагъэу 500-м нэс, лэнатлэ зылыгъым — сомэ 500 — 1000-м, юридическэхэм — мини 5-м кыщегъэжъагъэу мини 10-м нэс.

— Амброзиер зы метрэм кыщегъэжъагъэу метритфым нэс илгъагъэу илгъэсым зэ кьэ-ккы, — кьэлуатэ Рустам.

— Ар занклэу дэккы ыккы кътумэхэр бэу кыгъоккы, лъэпсэ пытэ илэу еккы. Бэдзэгъу-шышхыалум мазэхэм кьэгагъэ хуэнэу регъажъэ. Бжыхъэм ехъулэу чылапхъэхэр ретэкъухъэ. А мазэхэм ащ ыгъэ-сымэдэжэрэ цыфыбэм Адыгеир къабгынэн фаеу мэхъу. Арэуцтэу

мыхъуным фэшл амброзиер кьэгагъэ мыхъузэ бгъэклодын шлоки зымылэ офэу цыт. Ащ пае хэкиплэ закъоу щылэр лъэпсэр дыккыгъоу уцыжъыр кычыгъэныр ары. Сыда нломэ кьэгагъэ зыхъуккэ, псауныгъэм иегъэшхо ригъэккыщт. Ащ нэмыккэу амброзием клэу кыпытэкъурэр былым лусым зыхафэккэ, цэм илшлугъэ ыккы ышъо зэблэхъу, былымылми иягъэ еккы.

Мы уцыжъ шлоим изэрар эхэзымышлэрэ тхэтэп томи хэуконогъэ хуэцтэп. Зым ащ мэу кыпыхырэ кьэзэгъырэр, нэмыккы псынклэу уцыжъым зызэриушъомбгъурэм кыхэккэу риупккынэу игъо имыфэзэ ипсэуплэ шлузэлъештэ. Ау мы лъэныкъомккэ анахь кын зылгъэу-хэрэр амброзием аллергии физиолэ цыфхэр ары. Гухэккэ нахь мышлэм, мыщ фэдэ узым ыгъэ-гумэккыхэрэм япчъагъэ ильэс кьэс хэхъо. Амброзиер кьэ-ккынэу зыригъажъэккэ, кьэзэ-

мыккырэ цыфхэр жъы кьабзэ нахь кызышъащэн алъэккыщт кьушхъэхэм е хы лушъом маккы. Мы уц шлоим пэчыжъэу луккын зымылэккыгъэхэр унэм кыккышъухэрэр, жъым хэтэу ымэ залухъэккэ, япсауныгъэ изытэт кызызэхъо. Ащ клэу кыпытэкъурэр жъым хэтэу цыфхэм зызылуащэккэ, егъэсымаджэх. А узым «амброзийный полинозккэ» еджэх.

Амброзием ыгъэсымаджэхэрэм япчъагъэ зэрэхъорэр гумэккыгъо инэу щыт. Непэ ахэр нэбгырэ 4500-рэ мэхъу. Ахэм ащышъэу миным ехъур клэлэцкы-ккы. Муниципальнэ образованиехэм япашэхэр ащ егупшысэхъу, амброзием игъэклодын нахь чанэу пылпыхъу тыккыджэ.

Амброзием кытырэ аллергием кьуачлэ зэрилэм кыхэккэу ащ зэ ыгъэсымаджэгъэ цыфхэр мы уцыжъыр зыдэщымылэ чыплэ чыжъэм кьуагъэми, а узыр ыпкынын-лынэ кыхэнэ. Анахь цыф узынчъэми мыр кылылэсын ылгъэккыщт. Ар анахъэу кызыэрэпшлэщтыр цыфхэр кьэпсы зэпытэу, ыгъэ зэфышлэу, ыккышъо зыгорэхэр кызыыхуытккэ ары.

Врачхэм кызыэралорэмккэ, амброзием ыпкы кыккыккэ аллергие зилэ цыфым ежъ-ежъырэу лэзэгъу уцхэр аптекэм кызыщэфынхэ ылгъэккыщт. Ау мэфитлум кыккыккэ ахэм яшлуагъэ кыземыккыккэ, терапевтым е аллергологым дэжъ клэмэ нахьышлу.

Ащ нэмыккэу амброзием зыщыуухъумэным пае нахьыбэрэ зыпхъаккын фае, тыгъэр кыо-мыгооным фэшл нэгъунджэ пккэлымэ ишлуагъэ кьэккыщт. Унэм уккызыхъажъккэ псынклэу зызэблэпхъун ыккы пщыгъыгъэ щыгъынхэр бгыккыжъынхэ фае.

Амброзиер бэу кызыщыккырэ, ар жъугъэу зыщыккыгъэгъэн зыщылэккыщт чыплэхэм гу алышъутагъэмэ, джащ фэдэу мыщ епхыгъэ упчлэхэр шлуилэмэ, телефонэу (861 220-07-04; 861 222-95-73-мккэ) е электрон адресэу rsn38@fsvps.gov.ru зыфилорэмккэ Гъэлорышлэлэм испециалистхэм зафэжъугъэзэн шлулэккыщт.

КИАРЭ Фатим.

Сурэтхэр: Россельхознадзорым АР-мккэ и Гъэлорышлэлэ.

БлэкIыгъэ лIэшIэгъум исурэтышI

АР-м изаслуженнэ сурэтышIэу Дмитрий Мельниковыр кызыхъугъэр илъэси 100 зэрэхъурэм фэгъэхьыгъэ кыгъэлыгъон кызылуахыгъ. Ар шышхъалум и 15-м щегъэжьагъэу Iоныгъом и 16-м нэс АР-м и Сурэт кыгъэлыгъуапIэ щыклошт.

рэ илъэс мыпсынклэхэм афэгъэхьыгъэ гупшысэхэр илофшлагъэмэ апхырышыгъ. Кыгъэшлагъэм анахь кыныгъо лъэхъанэу зэпчыгъэр заор ары. Ащ фэгъэхьыгъэх исурэтхэу «Заом иаужырэ макъэхэр», «Заом ууж», «Къуаджэм иветеранхэр» зыфилохэрэр.

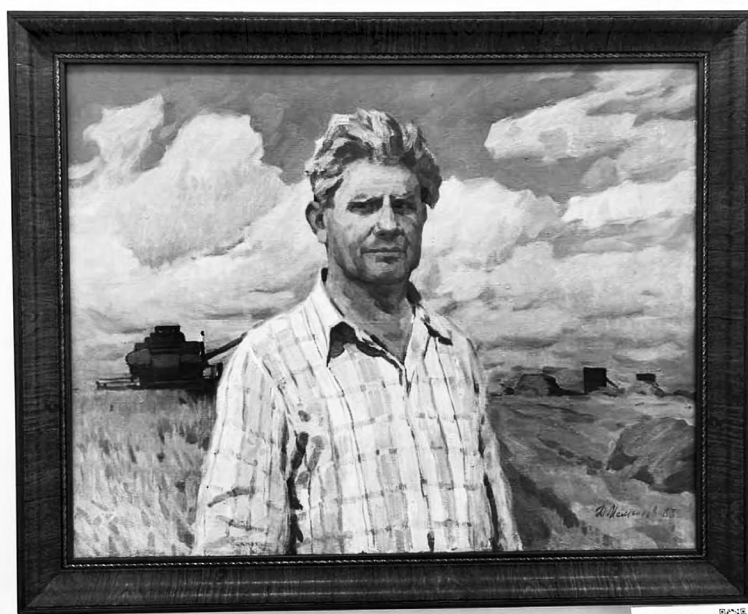
Сурэтхэу «Комбайнерэу Купин А.Д.» зыфилохэм кыщитыгъэ цыфэу щыIэныгъэм

икъиныгъуабэ зынэгъу кыкIэ-щырэм лъэшэу узIэпещэ. Зы бгъумкIэ, комбайнэм лъэжыгъэр кызыэриложырэр, ащ комбайнерым гухэхъошхо зэрэхигъуатэрэр сурэтышым хигъэуныфыкIыгъ. Адрэ бгъумкIэ, коцэу луахыжыгъэм ишъоф нэки кыгъэлыгъо. Iоныгъо мэфэ жьоркым губгъом уитыныр зэрэмыпсынклагъор сурэтымкIэ кытлэгъэIэсы.

Д. Мельниковыр сурэтышI Iэпэлэс, портретышI, разведчикэу Хэгъэгъу зэошхом хэлэжьагъ. Лыхъужыныгъэу зэрехъагъэм фэшI Жьогъо Плъыжым иорденитIу, Щытхъум иорден ыкIи нэмыкI тынхэри кыфэгъэшъошагъэх.

Анахь хэушхъафыкIыгъэ лъэныкыоу кыгъэлыгъоным илэхэр – Совет хабзэм кыхэхъухъэгъэ Мельниковыр зыщыпсэуштыгъэ лъэхъаным икъэтхыхъан, Хэгъэгъу зэошхом ихъазаб, заом лыхъужыныгъэ щызезыхъагъэхэм, хэгъэгъум илэжъакохэу щыIэклэшIум кIэхъопсыштыгъэхэм афэгъэхьыгъэхэр. Сурэтхэм щыIэныгъэм идэхэгъэ уфашэ. ЗэкIэ зэрипхы-зэ, ятеплэкIи, ашъохэмкIи кызэкIухэу, шIум уфашэу сурэт-шыгъэх.

Зэо хылыгъэм ыкIи ащ уужы-

Сурэтхэр: зэуухыгъэ кыгъэлыгъуапIэс амалхэр.

УзIэпещэ «МыекIопэ бэдзэр» зыфилохэ сурэтми. Тикъалэ илъэсипшI пчъагъэкIэ узэкIэлэ-бэжымэ теплъэу илагъэр ащ кыгъэлыгъо. Пчэгъушхом саты-ушхэр итхэу мащэх, урамэу ащ кыкIуапIэхэрэм тенэчышхъэ зилэ унэхэр атетых. МыекIуапэ цыф кIуапIэу, бэ щызэблэкIэу зэрэщытыгъэр сурэтым иолъагъо, я XX-рэ лIэшIэгъум иублапIэ гъэшIэгъонэу ухещэ.

Ихэгъэгъу уасэу фишырэр кыкIэхъухъэрэ лIэужхэм ахилъхъаным сурэтышIыр пылъ. Дмитрий исурэтхэр зыми хэкIуа-кIэхэрэп. Ащ анахь цыф кы-

зэрыкIоми дэхэгъэ хегъуатэ. ЩыIэныгъэм имэфэ кызырыкIо кыхэхыгъэу цыфыр кызыу-цухъэрэ пкыгъоухэм якыгъэ-лъэгъукIын, ахэм ясурэт шыгъэ-ным цыф жъугъэхэр нахь пэ-благъэ ешIых.

Сурэтышым илофшлагъэхэр къащагъэлыгъуагъэх кыалэхэу Москва, Санкт-Петербург, Краснодар ыкIи IэкIыб хэгъэгъухэм ямузейхэм. Мы кыгъэлыгъо-ным IофшIэгъэ 30 хэхъагъ. Шоигъоныгъэ зилэхэр ащ еп-лынхэу рагъэблагъэх.

ЛЪЭПШЪЫКЪО
Фатим.

Адыгеири ахалытагъ

Компаниеу «Санатории России. РФ» зыфилохэм уплъэкIунэу ышIыгъэхэм кызыэрагъэлыгъуагъэмкIэ, Урысыем Iэзэплэ-зыгъэпсэфыпIэ отраслэм зыщегъэушъомбгъугъэным ыкIи гъэхъагъэхэр щегъэшIыгъэным тегъэпсыхъэгъэ чIыпIэ къэбзэ дахэхэр бэу илэх. Ахэм афэдэу Урысыем ишъолырыхэм ащыщэу 50 кыхагъэщыгъ ыкIи инвестициехэр къащэлIэ-гъэнхэм тегъэпсыхъагъэхэу алытагъ. Ахэм Адыгэ Республикэри ахэт.

Республикэм зекIонырэ зыгъэпсэфыпIэхэмрэкIэ и Комитет макъэ кызыэригъэлугъэмкIэ, рейтингэу ашIыгъэм я 44-рэ чIы-пIэр Адыгеим щыубытыгъ. Лъэпкъ курортнэ ассоциацием игъэ-лорышIапIэ хэтэу Евгений Терентьевым кылуагъ республикэм Iэзэплэ-зыгъэпсэфыпIэхэр щыбгъэпсынхэм зэрэтегъэпсыхъагъэр. Ахэм нэбгырэ пчъагъэу къякIолIэщтыр, чIыопсым иамалхэр сымаджэхэмкIэ зэрэбгъэфедэщтыр, минеральнэ псы Iэзэгъу-хэмкIэ, рекреационнэ чIынэлъэ къабзэхэмкIэ тызэрэбаир кы-хигъэщыгъ.

Е. Терентьевым Iэзэплэ-зыгъэпсэфыпIэхэм афэгъэхьыгъэ рейтингхэр тапэкIэ илъэс къэс зэхакъэхэзэ зэрашIыщтыр кы-луагъ.

Пэшлорыгъэшъэу кызыэралытагъэмкIэ, Iэзэплэ-зыгъэпсэфы-пIэ учреждениехэм мы лъэхъаным нэбгыри 100 пэпчэ защы-гъэпсэфырэр 4-р ары. Уахътэм диштэрэ санаториехэр нахы-бэу загъэпсыхъэкIэ, пчъагъэр фэдищкIэ нахыбэ хъушт.

Пэсэрэ псэушIэхэм алыхъугъэх

Мыгъэ Кавказ заповедникым щызэхакъэгъэгъэ экспедицием Саратовскэ къэралыгъо университетым географиемкIэ ифакультет истудент-экологхэр хэлэжьагъэх.

Ахэм пшъэрылъэу зыфагъэуцужыгъагъэр агъэцэкIагъ, пэсэрэ зэманым кыщегъэжьагъэу цыфхэм ашIыштыгъэ псэушIэхэр, Iошхъэжъхэр, ацангуархэр къагъотыгъэх.

«АцангуаркIэ» заджэхэрэр мыжъо такъырахэм ахашIыкIыштыгъэ къэшIыхъэгъэ псэуалъэхэр, анахъэу чэупкъхэр ары.

Экспедицием хэтхэм кыалэу Шъачэ пэмычыжъэ

чIыпIэхэр къакулъагъэх. Кордонэу «Умпыр» зыфилохэм илэгъо-блэгъу ижырэ луахъэхэр кыщагъотыгъэх, ахэм конусым итеплэ джыри угу къагъэкIы. Мы чIыпIэм Кавказым икыушхъэ-хъэтх шъхъалэрэ псыхъоу Лабэрэ унэгъу кыщы-кIэуцох.

Геолог ныбжьыкIэхэм зэмыжэгъэхэ иерог-лифхэри апэ кыфагъэх, ахэм мыжъо плуакIэхэм ахэупкIыгъэхэу псэушхъэ, цыф, мэз сурэтхэр атетых. Ижъ-ижыжым кыщегъэжьагъэу гурыт лIэшIэгъухэм анэс ахэр хаутыгъагъэхэу специ-алистхэм кыало.

Студентхэм япэщагъэу, физическэ географи-емрэ ландшафтнэ экологиемрэкIэ кафедрэм илофшIэу Юрий Волковым экспедицием илофшIэн зауным кылуагъ:

— ЗэкIэми апэ экспедицием кыщыдгъотыгъэ пкыгъоухэр дгъэкъэбзэнхэшь, Iоф адэтшIэнэу щыт. Тэ Кавказ заповедникым ичIыопс ком-плексхэм афэшхъафэу тарихъ-культурнэ кIэным исаугъэтхэмкIи зэрэбаир тшIошъ хъугъэ. Дунэе культурнэ кIэныр кызыгъэгъунэрэ ЮНЕСКО-м ишапхъэхэм къэтлэгъугъэхэри къэдгъотыгъэ пкыгъоухэри зерадиштэхэрэм тыришыхъат.

ШЪАУКЪО Аслъангуаш.

Сурэтхэр: Кавказ заповедникыр

Кушхыэфэчэ спортыр

Гъэхъэгъэшлухэр ашлыгъэх

Кушхыэфэчэ спор-
тымклэ зэнэкьокъу-
хэр Владимирскэ
хэкум икьалэу Му-
ром щыкыуагъэх.

Урысыем ичемпионат, ипер-
венствэ, и Кубок кыдэхыгъэ-
ным кьадыхэлъытэгъэ юфхъа-
бзэхэм Адыгеим спортсменкэ-
хэр ахэлэжыагъэх ыкйи гъэхъэ-
гъэшлухэр ашлыгъэх.

Мы зэнэкьокъухэм Москва,
Санкт-Петербург, Воронежскэ,
Иркутскэ, Новосибирскэ, Сверд-
ловскэ хэкухэм, Краснодар кра-
им, Адыгеим, Бурятием ыкйи
Удмуртием ялыкьлохэм защау-
шэтыгъ.

Апэрэ едзыгъом кьадыхэлъы-
тагъэу километрэ 25-рэ хьурэ
гъогур зэгъусэхэу спортсменкэ-
хэм кьачыгъ. Тиреспубликэ
илыкьлохэу Гюнель Мартыновам-
рэ Елизавета Ошурковамрэ
ящэнэрэ чыплэр кьадыхыгъ.
Санкт-Петербург илыкьлохэм те-
клоныгъэр афагъэшшоагъ. Зэ-
клэмкйи мыщ командэ 11 хэлэ-
жыагъ.

Ильэс 17 — 18 зыныбж
пшъашъэхэм язэнэкьокъу чанэу
зыкьышагъэлъэгъуагъ Адыгеим

испорсменкэхэу Ксения Стри-
жовамрэ Ангелина Винникрэ.
Ахэм Урысыем ипервенствэ
ятлонэрэ чыплэр кьыщыдахыгъ.
Санкт-Петербург икомандэ апэрэ
хьугъэ, Москва илыкьлохэр ящэ-
нэрэх. Джащ фэдэу купхэм язэ-
нэкьокъу Ксения Стрижовам
ящэнэрэ чыплэр кьыщыдахыгъ.

Урысыем и Кубок икьыдэхын
фэгъэхыгъэ зэнэкьокъум Адыге-
им теклоныгъэ шъхьалэр кьыщы-
дахыгъ. Едзыгъуитум язэфэхы-
сыжхэмкйи, Гюнель Мартыно-
вар зэкйи анахь лъэшыгъ.
Апэрэ уцугъом ащ очко 18 ри-
гъэкъугъ, ятлонэрэм джыри 8
хигъэхъожыгъ. Ащ ишлуагъэкйи

Урысыем и Кубок кьыфагъэ-
шшоагъ. Ятлонэрэ чыплэр кьы-
дахыгъ Самарскэ хэкум испорт-
сменкэу Марина Уваровам,
ящэнэрэ хьугъэ Новосибир
скэ хэкур кьэзыгъэлъэгъогъэ
Дарья Степановар. Г. Марты-
новар Урысыем спортымклэ
имастер хьугъэ.

Футбол

«Нартыр» ыкйи «Урожаир»
лъэкьуатэх

Футболымклэ Адыгеим и Кубок икьыдэхын хэлажъэхэрэм зичэзыу ешлэгъухэр
ялагъэх ыкйи зэнэкьокъум щылыкьлотэшт командитлу кьэнэфагъ.

«Нартыр» Джеджэ
районим икомандэу
«Сириусым» нахь
лъэшыгъ, пчъагъэр
2:1-у зэлукьлэгъур
аухыгъ. Ешлэгъур
кьуаджэу Мамхыгъэ
щыкыуагъ. Бысым-
хэм яфутболистхэу
лэгуаор кьэлапчъэм
дэзыдзагъэхэр Зэ-
фэс Русьланрэ Къу-
даикьо Джамбулат-
рэ. Мыекьопэ райо-
ным икомандэу
«Урожаир» «Чэчэ-
наим» текьуагъ,
пчъагъэр 2:0. Текло-
ныгъэр кьыдэзы-
хыгъэ командитлур
ыпэкйи лъэкьуатэх.

Финалныкьом
ихьанхэм фэбэнэ-
щтых командэхэу
«Нартыр» ыкйи
«АГУ-р», «Кавказыр»
финалныкьом ще-
шлэшт. Шышхыэлым
и 23-м зэлукьлэщтых
Кошхьаблэрэ Адыгэ-
кьалэрэ якомандэ-
хэр. Ащ теклоныгъэр
кьыщыдэзыхырэ
«Урожаим» дешлэшт.

Зэхэзышагъэр
ыкйи кьыдэзы-
гъэкьырэр:
АР-м лъэкьэ юфхэм-
клэ, лэклэб кьэралхэм
ащысэурэ тильэпкэ-
гъухэм адырлэ зэпкы-
ныгъэхэмкйи ыкйи кьэ-
бар жьугъэм иамал-
хэмкйи и Комитет
Адресыр:
385000
кь. Мыекьуапэ,
ур. Крестьянскэр, 236

Редакциер
здэшылэр:
385000,
кь. Мыекьуапэ,
ур. Первомайскэр, 197.
Телефонхэр:
приемнэр:
52-16-79

Редакцием авторхэм
кьаихырэ А4-клэ
зэджэхэрэ тхьапэхэу
зипчъагъэкйи 5-м емы-
хьухэрэр ары. Сатыр-
хэм азыфагу 1,5-рэ дэ-
лэу, шрифтыр
12-м нахь цыкьлунэу
щытэп. Мы шапхъэ-
хэм адимыштэрэ
тхыгъэхэр редакцием
зэкйегъэкьожыхь.
E-mail: [adygvoice@
mail.ru](mailto:adygvoice@mail.ru)

Зыщаушыхьатыгъэр:
УФ-м хэутын юфхэм-
клэ, телерадиокультын-
хэмкйи ыкйи зэлъы-
лэскйи амалхэмкйи
и Министерствэ
и Темыр-Кавказ
чыплэ гъэлоры-
шлалэ, зэраушыхьаты-
гъэ номерыр
ПИ №ТУ23-00916

Зыщыхаутырэр
ОАО-у
«Полиграф-ЮГ»,
385000,
кь. Мыекьуапэ,
ур. Пионерскэр,
268

Зэкйэмкйи
пчъагъэр
4150
Индексхэр
П 4326
П 3816
Зак. 1378

Хэутыным
уцыкьлэштхэнэу
щыт уахьтэр
Сыхьатыр
18.00
Зыщыкьлэштхэнэу
уахьтэр
Сыхьатыр 18.00

Редактор
шъхьалэм
ипшъэрлэхэр
зыгъэцакьлэрэр
Тэу З. Дз.

Пшъэдэжкьыжъ
зыхьырэ
секретары
Жакьэмыкьо А. З.